

El moment econòmic de les Illes Balears

gener 2014

MERCAT LABORAL AL 2013

	Espanya	Illes Balears
Variació anual afiliació mitjana SS	-3,3%	0,4%
Variació anual atur registrat	2,6%	-6,0%
Variació anual contractes de treball	3,9%	6,2%
Taxa d'atur registrat	22,9%	17,1%

Fonts: TGSS, OTIB i elaboració pròpia.

Taxa d'atur=Aturats/(Afiliats+Aturats)

Les **Illes Balears** presenten un balanç del 2013 amb una caiguda del 6% de la mitjana anual d'atur registrat respecte al 2012, que se situa en 82.282 persones. Les dades d'afiliació, després de cinc anys consecutius de descensos, mostren a les Illes un lleuger repunt (0,4%) en comparació de l'any anterior. En canvi, a Espanya continua la destrucció d'ocupació (-3,3%) i l'increment de l'atur (2,6%). Un altra dada positiva per a les Balears és la contractació registrada, que augmenta un 6,2% respecte del 2012.

Als **Estats Units**, el creixement interanual del PIB del tercer trimestre és del 2,0%. Aquesta millora coincideix amb la decisió de la Reserva Federal de començar a reduir els estímuls monetaris, cosa que darrerament ha afavorit l'apreciació del dòlar davant de l'euro. A la Xina s'espera que continuï la reactivació iniciada a l'agost, impulsada per les polítiques fiscals i monetàries, en un context d'inflació moderada. La mitjana del 2013 del preu del barril de **petroli** Brent fou de 108,7 dòlars, un 2,7% menys que l'any anterior, després de tres increments anuals consecutius.

A la **zona euro** la variació interanual del PIB del tercer trimestre del 2013 fou del -0,7% i la taxa d'atur del mes de novembre arriba al 12,1%. Al Regne Unit, l'economia creix un 1,9% i l'atur del setembre és del 7,4% de la població activa. La major estabilitat financera a la zona euro el 2013 i l'orientació expansiva de les polítiques monetàries dels principals bancs centrals han permès davallar les rendibilitats en el mercat secundari del deute sobirà. El finançament del sector privat a la zona euro augmenta per a les famílies i descendeix en relació amb les societats no financeres.

L'economia **espanyola** registra en el tercer trimestre del 2013 un descens de la demanda interna inferior al dels trimestres anteriors i una menor aportació positiva de la demanda externa. L'atur es redueix en tots els sectors d'activitat, llevat de la construcció. A l'octubre la balança de pagaments genera capacitat de finançament davant l'exterior per sisè mes consecutiu (2.333 milions d'euros). La prima de risc descendeix fins a nivells del 2010, arran de la millor percepció dels inversors. L'Administració pública registra en conjunt un dèficit del

El moment econòmic de les Illes Balears

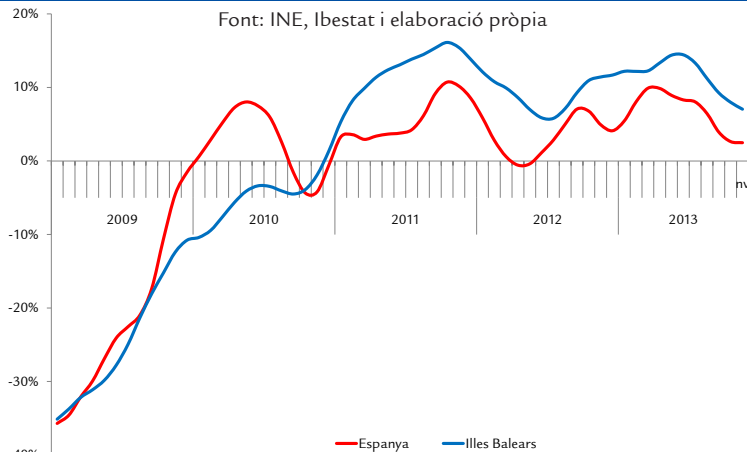
5,3% del PIB fins al mes d'octubre. Al novembre del deute de l'Estat, segons la metodologia del Protocol de dèficit excessiu, arriba al 76,2% del PIB (782.000 milions d'euros), davant el 64% de fa un any.

Pel que fa al mercat de **treball**, en el darrer mes del 2013 l'atur experimenta, per catorzè mes consecutiu, una davallada interanual (-4,8%). L'atur cau a totes les illes, sobretot a les Pitiüses (Formentera un -5,8% i Eivissa un -5,5%), seguides de Mallorca (-5,1%), i de forma més discreta a Menorca (-0,9%). En el conjunt de l'Estat l'atur presenta també un descens interanual (-3%). Al desembre hi ha de mitjana 343.323 persones afiliades a la Seguretat Social, cosa que representa un augment del 0,35% respecte al mateix mes del 2012, mentre que cau un 0,52% en el conjunt d'Espanya. Les Balears encadenen vuit mesos consecutius de creixements interanuals, i juntament amb Canàries i Andalusia són les úniques comunitats autònomes on es crea ocupació neta. Al desembre es registren 18.102 nous contractes a les Illes Balears, un 19,2% més que un any ençà. La contractació és més elevada a totes les illes, tret de Menorca (-21,9%).

L'índex de producció **industrial** de les Illes Balears modera les baixades al mes de novembre i situa la taxa interanual en el -2,4%. En el

conjunt estatal, es manté el nivell de producció d'un any ençà (0,2%). Considerant els onze primers mesos de l'any, la producció industrial de les Illes retrocedeix un 6,4%, mentre que la d'Espanya perd un 2,2%. D'acord amb les dades de l'IPRI corresponents al mes de novembre, els preus industrials a les Illes registren, a diferència de les fortes pujades dels mesos anteriors, una variació interanual més moderada (0,8%). A Espanya, per contra, la variació respecte del novembre del 2012 disminueix un 0,6%. Les exportacions entre gener i octubre, amb una facturació de 696 milions d'euros, cedeixen un 19,4%, i les importacions, un 4,6% (1.238 milions d'euros). En aquest període, els productes de la indústria manufacturera representen dues tercers parts del total exportat i el calçat continua sent la principal partida exportadora, tot i que es redueix gairebé un 3,0%. Al mes de novembre, la demanda d'energia elèctrica en el conjunt de l'arxipèlag és de 392,3 GW, la qual cosa representa un augment de gairebé un 6,0% interanual. Aquest mes destaquen les pujades d'Eivissa i Formentera, amb variacions del 6,9% i del 7,1%, respectivament. El desembre de 2013, el sector de la indústria i l'energia a les Illes Balears té de mitjana 23.769 treballadors en alta laboral a la Seguretat Social, que és un 2,4% menys que en el mateix mes del 2012.

GRÀFIC 1. VARIACIÓ INTERANUAL DE LA TENDÈNCIA-CICLE DE LA CREACIÓ DE SOCIETATS MERCANTILS

El mes de desembre, el sector de la **construcció** modera la caiguda en l'afiliació a la Seguretat Social, que queda en un -1,6%, la taxa més suau dels darrers quatre anys. Els treballadors del règim d'autònoms s'acosten a l'estabilització (-0,1%), mentre que els assalariats del règim general cedeixen un 2,5%. Segons les dades publicades pel Ministeri de Foment, la licitació oficial dels deu primers mesos del 2013 gairebé arriba a 170 milions d'euros, un 55,3% més que en el mateix període d'un any enrere. Els forts increments dels imports licitats per obra pública provenen tant de l'edificació, la qual s'ha triplicat respecte del 2012, com de l'enginyeria civil (37,1%). En canvi, la construcció de caire residencial està immersa en l'atonia, tal com mostren les llicències sobre habitatges (que es redueixen un 18,0% fins al juliol) i els certificats de final d'obra (un -19,7% entre gener i octubre). Segons les dades referents al tercer trimestre del 2013 publicades per l'INE, el preu de l'habitatge a les Illes Balears es redueix en termes interanuals (-5,8%), però intertrimestralment romp un sèrie de deu períodes consecutius de caigudes i augmenta un 2,0%. A l'Estat l'augment és del 0,7%.

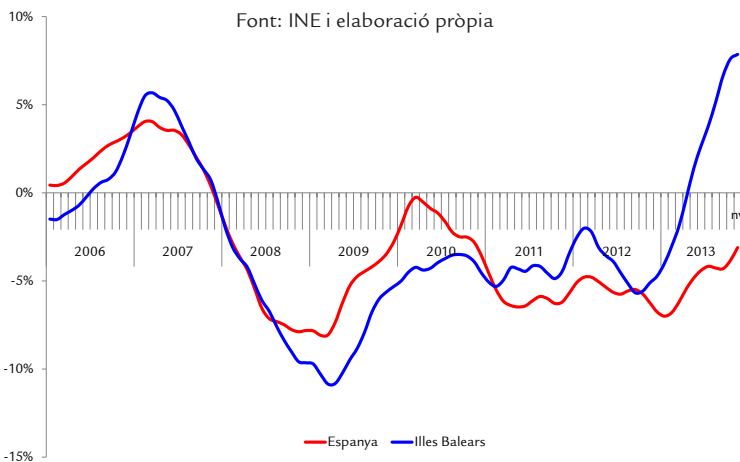
Al novembre les Illes Balears són la tercera comunitat autònoma amb més dinamisme **empresarial**. Tal com es pot comprovar en el gràfic 1, la constitució de noves societats mercantils augmenta un 6,7% interanual al novem-

bre i d'ençà del gener s'han creat 2.586 noves societats anònimes i limitades.

Els indicadors d'activitat dels sectors dels **serveis**, tant pel que fa a les vendes com a l'ocupació, validen la progressió a l'alça perfilada d'ençà del passat mes d'abril. A l'octubre la facturació de les empreses del sector a l'arxipèlag registra una variació interanual del 9,7% i és positiva en totes les branques, llevat de la d'informació i comunicacions (-5,0%). Destaca un altre cop el fort creixement de la xifra de negoci de l'hostaleria (18,5%). Quant a l'índex d'ocupació, a les Illes la variació interanual del mes d'octubre és del 4,5% i es registra així una de les taxes més altes dels darrers anys. A Espanya, l'evolució de l'ocupació continua a la baixa i la variació de l'octubre repeteix el -0,8% interanual.

Tal com es pot veure al gràfic 2, durant el mes de novembre les vendes del **comerç** al detall a les Illes Balears continuen a l'alça i per vuitè mes consecutiu la variació interanual de la xifra de negoci és positiva (8,3%). A falta d'un mes per tancar l'exercici, la variació mitjana dels primers onze mesos augmenta un 2,6% respecte del mateix període de l'any 2012. En el conjunt d'Espanya, la taxa interanual torna als valors positius i se situa en el 2,0%. Quant a l'ocupació, a les Illes la variació interanual augmenta un 1,4%, mig punt percentual per sobre

GRÀFIC 2. VARIACIÓ INTERANUAL DE LA TENDÈNCIA-CICLE DE LA FACTURACIÓ DEL COMERÇ AL DETALL

El moment econòmic de les Illes Balears

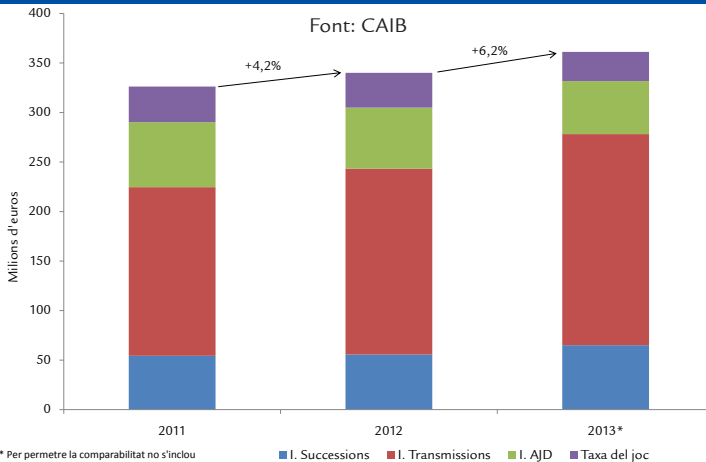
de la taxa registrada al mes d'octubre, mentre que a Espanya baixa un 1,9%.

En els darrers mesos de l'any, el sector **turístic** de les Illes Balears s'alenteix en comparació del ritme assolit en els mesos d'estiu. En el primer mes de la temporada baixa, les pernотacions en establiments hotelers de les Illes Balears cauen un 9,6% respecte del novembre del 2012, com també el nombre de viatgers (-14,4%). Tot i això, les xifres acumulades des del gener es mantenen estables (un 0,4% i un 0,6%, respectivament) gràcies al turisme resident a l'estranger. L'ocupació en els apartaments turístics al novembre també mostra resultats negatius. A les Illes Balears es redueix el nombre de pernотacions en aquest tipus d'establiment (-8,4%), però en canvi creix el nombre de viatgers (2,5%). L'índex de preus hotelers a les Illes Balears, que des del mes de març del 2012 mostrava signes positius, cau un 4,1% interanual. El ingressos per habitació disponible també mostren una taxa interanual negativa al novembre (-12,2%). Segons l'ATB, aquest mes la despesa turística internacional a les Illes Balears és un 4,9% inferior a la registrada el novembre del 2012 a causa de la reducció del nombre de turistes. Malgrat això, la despesa mitjana per persona és superior a la d'un any ençà i la suma de la dels onze primers mesos creix un 7,9%.

Al mes de novembre, el sector del **transport** mostra una variació negativa del -2,4% en el nombre de passatgers arribats als aeroports de les Illes Balears respecte del mateix mes de l'any anterior. El passatge arribat a Mallorca per via aèria cedeix un 4,9% interanual, mentre que l'aeroport de Maó i el d'Eivissa presenten resultats positius en la seva activitat (un 8,4% i un 9,6%, respectivament). En el conjunt de les Illes Balears, destaquen l'increment dels passatgers d'origen britànic (10,1%) i la caiguda del passatge alemany (-2,5%). Els vols domèstics continuen la tònica negativa i al mes de novembre la variació arriba al -4,3%. El nombre de passatgers que arriben als ports de l'arxipèlag en línia regular marítima augmenta amb força i creix un 20% al novembre, després de les caigudes de principi d'any. Pel que fa al nombre de creueristes, l'augment també és considerable (15,8%) i arriba a 95.228 visitants. El volum de les mercaderies marítimes augmenta per quarta vegada (un 8% al novembre), dada que suposa una aturada en les caigudes que s'esdevenien des de l'any 2007.

La recaptació **fiscal** dels tributs totalment cedits a la Comunitat Autònoma s'incrementa un 6,2% el 2013, gràcies principalment als augmentos en l'impost de transmissions patrimonials (13,6%) i en el de successions i donacions (17,0%), tal com es pot veure en el gràfic 3.

GRÀFIC 3. RECAPTACIÓ DELS IMPOSTS TOTALMENT CEDITS

QUADRE COMPARATIU D'INDICADORS ECONÒMICS

	Conjunt d'Espanya				Illes Balears				
	Període	Fa un any	Darrera	% Var.	Període	Fa un any	Darrera	% Var.	
Inflació (IPC)	Novembre	2,9%	0,2%	-	Novembre	3,2%	0,3%	-	INE
Taxa d'activitat	3r Trim	60,1%	59,6%	-	3r Trim	69,1%	67,3%	-	EPA-INE
Afiliació mitjana a la SS (m.)	Desembre	16.442,7	16.357,6	-0,5%	Desembre	342,1	343,3	0,3%	MEYSS-TGSS
Afiliació mitjana d'estrangers a la SS (m.)	Novembre	1.663,7	1.545,2	-7,1%	Novembre	55,3	54,0	-2,3%	MEYSS-TGSS
Taxa d'atur registrat	Desembre	22,8%	22,3%	-	Desembre	21,9%	21,0%	-	SPEE-TGSS-Elab.pròpia
Agricultura, ramaderia i pesca									
VAB, creixement	3r Trim	-11,2%	-2,1%	-	12/11	0,3%	-0,5%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Desembre	1.190,6	1.163,6	-2,3%	Desembre	7,4	7,0	-5,5%	MEYSS-OTIB
Gasoli B (vendes quilolitres)	-	-	-	-	Desembre	5.845,4	4.886,4	-16,4%	CLH
Indústria i energia									
VAB, creixement	3r Trim	0,2%	-1,0%	-	3r Trim	-0,7%	-1,3%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Desembre	2.056,6	2.011,2	-2,2%	Desembre	24,4	23,8	-2,4%	MEYSS-OTIB
Energia elèctrica demandada (GWh)	Novembre	20.270	20.408	0,7%	Novembre	370,5	392,3	5,9%	REE
Índex de producció industrial (%)	Novembre	-7,8%	0,2%	-	Novembre	0,0%	-2,4%	-	INE
Construcció									
VAB, creixement	3r Trim	-8,7%	-6,2%	-	3r Trim	-5,7%	-5,2%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Desembre	1.043,4	968,1	-7,2%	Desembre	34,6	34,1	-1,6%	MEYSS-OTIB
Habitatges visats acumulat					Octubre	990	809	-18,3%	CSCAE-COAIMB
Licitació oficial acumulada (milions d'euros)	Octubre	5.255,9	5.159,1	-1,8%	Octubre	109,2	169,6	55,3%	M. Foment
Serveis									
VAB, creixement	3r Trim	-0,4%	-0,5%	-	3r Trim	0,7%	1,3%	-	INE-Elab.pròpia
Afiliats SS (m.)	Desembre	12.152,1	12.214,7	0,5%	Desembre	275,8	278,5	1,0%	MEYSS-OTIB
Vendes detall (var. interanual %)	Novembre	-8,6%	2,0%	-	Novembre	-4,1%	8,3%	-	INE
Passatgers arribats via aèria (m.)	Novembre	5.744,3	5.932,9	3,3%	Novembre	388,0	378,8	-2,4%	AENA
Passatgers arribats via marítima línia regular (m.)	Novembre	-	-	-	Novembre	124,3	149,2	20,0%	Ports de Balears
Passatgers en creuers turístics (m.)	Novembre	-	-	-	Novembre	82,2	95,2	15,8%	Ports de Balears
Despesa Turística (milions d'euros)	Novembre	2.874,0	3.344,0	16,4%	Novembre	105,1	100,0	-4,9%	EGATUR, ATB
Pernotacions hoteleres (m.)	Novembre	13.854,5	15.043,3	8,6%	Novembre	359,7	325,0	-9,6%	INE

¹Amb afiliació mitjana a la SS.

m.: milers.

Durant el mes de novembre el principal indicador dels **preus** (l'IPC) retorna a les Illes Balears als valors positius i repunta fins a situar la variació interanual en el 0,3% (un 0,2% en el conjunt de l'Estat). Així mateix, la inflació subjacent, tant a les Illes Balears com a Espanya, augmenta lleugerament al novembre i queda en un 0,3% i un 0,4% interanual, respectivament. D'altra banda, la variació interanual de l'índex de preus de consum a impostos constants d'Espanya (IPC-IC) s'incrementa un 0,2%. L'indicador avançat de preus per al mes de desembre estima que la variació interanual d'Espanya se situarà un altre cop en el 0,2%. A partir del gener del 2014, l'Institut Nacional d'Estadística elaborarà un indicador de preus addicional, l'índex de garantia de competitivitat (IGC). La fórmula de càlcul està reco-

llida en el Projecte de Llei de desindexació de l'economia espanyola, aprovat pel Consell de Ministres el 20 de desembre del 2013, i serà el referent en els acords entre privats que voluntàriament així ho convenguin i en els contractes que estipulin una actualització sense especificar l'índex de referència.

Data de tancament: 10 de gener de 2014

**Govern
de les Illes Balears**

Conselleria d'Economia i Competitivitat
Direcció General d'Economia i Estadística

**Fons Europeu
Unió Europea**
L'FSE inverteix en el teu futur

